

§ 9

Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö vuoden 2015 arviointikertomuksesta

HEL 2015-005412 T 00 03 00

Lausunto

Tarkastuslautakunta pyytää 11.5.2016 mennessä kaupunginorkesterin johtokunnan lausuntoa kertomuksen kohdista 2.1, 3.3, 5.2 ja 5.14.

Kaupunginorkesterin johtokunta antoi seuraavan lausunnon.

2.1

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen ja lauta- sekä johtokuntien tulee varmistua siitä, että hallintokunnat ryhtyvät toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.

Kaupunginorkesterin johtokunta toteaa, että tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö on käsitelty johtokunnan kokouksessa 3.5.2016.

3.3

Tarkastuslautakunta toteaa, että tukkutorin, hankintakeskuksen, ympäristökeskuksen, kaupunginorkesterin, Työterveys-liikelaitoksen ja kaupunkisuunnitteluviraston tulee jatkossa toimittaa Talpaan, osana tilinpäätösaineistoa, sellaiset dokumentit, joiden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa.

Kaupunginorkesterin johtokunta toteaa, että orkesteri on tallentanut tilinpäätös-työtilaan selvityksen siitä, miten sitovat tavoitteet on dokumentoitu. Jatkossa orkesteri tallentaa työtilaan myös konserttiluettelon, jonka perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa.

5.2

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginmuseon, kulttuurikeskuksen, kaupunginorkesterin ja taidemuseon tulee tehdä mittareiden kehittämiseen liittyvää yhteistyötä keskenään samankaltaisten palvelujen osalta.

Kaupunginorkesterin johtokunta toteaa, että kukin mainituista virastoista tuottaa hyvin omankaltaisiaan palveluja, joita ei ole mahdollista yhteismitallistaa. Selvitettävänä on asiakastytytyväisyystutkimusten tulosten muutosten vertailun mahdollistavan tutkimuksen kehittäminen.

5.14

Tarkastuslautakunta toteaa, että kulttuurikeskuksen, kaupunginmu-
seon, kaupunginorkesterin ja taidemuseon tulee käynnistää suurten
kaupunkien välinen yhteistyö kulttuuritoimen palvelujen vertailemiseksi
siten, että toiminnan sisältö, kustannuslaskennalliset ja palvelujen orga-
nisoinnista johtuvat eroavuudet tulevat otetuksi huomioon.

Kaupunginorkesterin johtokunta toteaa, että kaupunginorkesteri seuraa
orkesteritoiminnan sisältöä, kustannuksia ja palvelujen organisointia
toimimalla yhteistyössä Suomen sinfoniaorkesterit ry:n kanssa.

Suurten kuntien vertailuun valittujen kuuden kunnan kustannukset or-
kesteritoiminnassa eivät anna oikeaa vertailupohjaa, sillä niistä ainoas-
taan Tampereella ja Turussa on Helsingin kaupunginorkesteria vastaa-
vat täysikokoiset sinfoniaorkesterit. Näissä kaupungeissa orkesteritoi-
minnan kunnallinen rahoitus vuonna 2015 oli: Helsingissä 13,52 eu-
roa/asukas, Tampereella 20,69 euroa/asukas ja Turussa 18,82 eu-
roa/asukas. (Lähde: Suomen sinfoniaorkesterit ry:n vuosikertomus
2015.)

Vertailun kuudesta kunnasta (Espoo, Helsinki, Oulu, Tampere, Turku,
Vantaa) Vantaalla ei ole lainkaan sinfoniaorkesteria. Jos verrataan or-
kesteritoiminnan kunnallista rahoitusta mainituissa kaupungeissa näis-
sä kaupungeissa pois lukien Vantaa, on orkesteritoiminnan kunnallinen
rahoitus Helsingissä laskenut 0,98 euroa/asukas vuodesta 2014 vuo-
teen 2015, kun vastaavasti keskimääräinen rahoitus muissa mainituis-
sa kaupungeissa on laskenut keskimäärin vain 0,18 euroa/asukas. Mi-
käli vertailuun kuitenkin otetaan myös Vantaan viihdeorkesteri, on ero
rahoituksen muutoksessa jopa selvempi, sillä tällöin vertailukuntien or-
kesterien kunnallisen rahoituksen keskiarvo on laskenut vain 0,13 eu-
roa/asukas. (Lähde: Suomen sinfoniaorkesterit ry:n vuosikertomus
2015.)

Näin ollen orkesteritoiminnan kustannukset asukasta kohden ovat Hel-
singissä huomattavasti vertailukuntia vertailukuntien keskiarvoa alhai-
semmat ja lisäksi kustannukset ovat vuodesta 2014 vuoteen 2015 Hel-
singissä laskeneet vertailukuntia enemmän.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Kimmo Kekola

Lisätiedot

Virpi Tahvanainen, Viestintäsuunnittelija, puhelin: 310 22710
virpi.tahvanainen(a)hel.fi
Kimmo Kekola, Hallintopäällikkö, puhelin: 310 22702
kimmo.kekola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 00099
<http://www.hel.fi>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Tarkastuslautakunta pyytää 11.5.2016 mennessä kaupunginorkesterin johtokunnan lausuntoa kertomuksen kohdista 2.1, 3.3, 5.2 ja 5.14.

Kaupunginorkesterin johtokunta antaa seuraavan lausunnon.

2.1

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen ja lauta- sekä johtokuntien tulee varmistua siitä, että hallintokunnat ryhtyvät toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.

Kaupunginorkesterin johtokunta toteaa, että tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö on käsitelty johtokunnan kokouksessa 3.5.2016.

3.3

Tarkastuslautakunta toteaa, että tukkutorin, hankintakeskuksen, ympäristökeskuksen, kaupunginorkesterin, Työterveys-liikelaitoksen ja kaupunkisuunnitteluviraston tulee jatkossa toimittaa Talpaan, osana tilinpäätösaineistoa, sellaiset dokumentit, joiden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa.

Kaupunginorkesterin johtokunta toteaa, että orkesteri on tallentanut tilinpäätös-työtilaan selvityksen siitä, miten sitovat tavoitteet on dokumentoitu. Jatkossa orkesteri tallentaa työtilaan myös konserttiluettelon, jonka perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa.

5.2

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginmuseon, kulttuurikeskuksen, kaupunginorkesterin ja taidemuseon tulee tehdä mittareiden kehittämiseen liittyvää yhteistyötä keskenään samankaltaisten palvelujen osalta.

Kaupunginorkesterin johtokunta toteaa, että kukin mainituista virastoista tuottaa hyvin omankaltaisiaan palveluja, joita ei ole mahdollista yhteismitallistaa. Selvitettävänä on asiakastytytyväisyystutkimusten tulosten muutosten vertailun mahdollistavan tutkimuksen kehittäminen.

5.14

Tarkastuslautakunta toteaa, että kulttuurikeskuksen, kaupunginmuseon, kaupunginorkesterin ja taidemuseon tulee käynnistää suurten kaupunkien välinen yhteistyö kulttuuritoimen palvelujen vertailemiseksi siten, että toiminnan sisältö, kustannuslaskennalliset ja palvelujen orga-

nisoinnista johtuvat eroavuudet tulevat otetuksi huomioon.

Kaupunginorkesterin johtokunta toteaa, että kaupunginorkesteri seuraa orkesteritoiminnan sisältöä, kustannuksia ja palvelujen organisointia toimimalla yhteistyössä Suomen sinfoniaorkesterit ry:n kanssa.

Vertailuun valittujen kuusikkokuntien kustannukset orkesteritoiminnassa eivät anna oikeaa vertailupohjaa, sillä niistä ainoastaan Tampereella ja Turussa on Helsingin kaupunginorkesteria vastaavat täysikokoiset sinfoniaorkesterit. Vantaalla ei ole laisinkaan sinfoniaorkesteria. Jos kuitenkin verrataan orkesteritoiminnan kunnallista rahoitusta mainituissa kaupungeissa pois lukien Vantaa, on Helsingissä orkesteritoiminnan rahoitus laskenut 0,98 euroa/asukas vuodesta 2014 vuoteen 2015, kun vastaavasti keskimääräinen rahoitus muissa mainituissa kaupungeissa on laskenut keskimäärin vain 0,18 euroa/asukas. (Lähde: Suomen sinfoniaorkesterit ry:n vuosikertomus 2015)

Mikäli vertailuun kuitenkin otetaan myös Vantaan viihdeorkesteri, on ero rahoituksen muutoksessa jopa selvempi, sillä tällöin vertailukuntien keskiarvo on laskenut vain 0,13 euroa/asukas.

(Lähde: Suomen sinfoniaorkesterit ry:n vuosikertomus 2015)

Näin ollen orkesteritoiminnan kustannukset asukasta kohden ovat Helsingissä huomattavasti

vertailukuntia alhaisemmat ja lisäksi kustannukset ovat vuodesta 2014 vuoteen 2015 Helsingissä laskeneet vertailukuntia enemmän.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Kimmo Kekola

Lisätiedot

Virpi Tahvanainen, Viestintäsuunnittelija, puhelin: 310 22710
virpi.tahvanainen(a)hel.fi
Kimmo Kekola, Hallintopäällikkö, puhelin: 310 22702
kimmo.kekola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

[Nuorisolautakunta 28.04.2016 § 46](#)

HEL 2015-005412 T 00 03 00

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi tarkastuslautakunnalle vuoden 2015 arviointikertomuksen kohdista 2.1 ja 5.14 seuraavan lausunnon.

Tarkastuslautakunta toteaa kohdassa 2.1, että kaupunginhallituksen ja lauta- sekä johtokuntien tulee varmistua siitä, että hallintokunnat ryhtyvät toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.

Nuorisoasiainkeskus on vuosittain ottanut toiminnassaan huomioon arviointikertomuksessa esitetyt suositukset. Lisäksi nuorisoasiainkeskus on antanut tarkastuslautakunnalle pyydetty selvitykset toimenpiteistä, joihin virasto on ryhtynyt esitettyjen suositusten johdosta.

Tarkastuslautakunta toteaa kohdassa 5.14, että työväenopiston ja nuorisoasiainkeskuksen tulee jatkaa suurten kaupunkien välistä yhteistyötä siten, että yksikkökustannustiedoista voitaisiin saada nykyistä vertailukelpoisempia selvittämällä esimerkiksi toiminnan sisällöstä, kustannuslaskennallisista eristä ja erilaisesta organisoinnista johtuvat eroavuudet.

Nuorisoasiainkeskus on tehnyt pitkään yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntien nuorisotoimien kanssa. PKS-kuntien kanssa on luotu muun muassa yhteiset toiminnalliset tunnusluvut nuorisotyöhön.

Lisäksi nuorisoasiainkeskus on ollut perustamassa Kanuuna-verkostoa, joka on Suomen 27 suurimman kunnan kehittämisverkosto. Verkosto on toiminut Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella vuodesta 2007. Verkoston tarkoituksena on luoda ja ylläpitää edellytyksiä kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämiseksi kunnissa ja kuntien yhteistyönä. Kanuuna-verkosto järjestää vuosittain työseminaareja ja koulutuksia sekä koordinoi verkoston sisäisiä kehittämis- ja tutkimushankkeita.

Kanuuna-verkoston yhtenä kehittämiskohteena on ollut yhteisten tunnuslukujen kerääminen ja niiden yhteismitallisuuden kehittäminen. Eri-tyisesti toiminnan yksikkökustannusten vertaaminen on ollut vaikeaa, koska kuntien palvelut eroavat huomattavasti toisistaan. Nuorisoasiainkeskus pyrkii osaltaan edistämään Kanuunan kehittämistyötä, joka parantaisi yksikkökustannusten vertailtavuutta.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Pekka Sihvonon, kehittäispäällikkö, puhelin: 310 89034
pekka.sihvonon(a)hel.fi

[Teknisen palvelun lautakunta 28.04.2016 § 91](#)

HEL 2015-005412 T 00 03 00

Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö 15.4.2016

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2015 arviointikertomuksesta:

Stara

2.1. Tarkastuslautakunnan vuonna 2013 antamien suositusten vaikuttavuuden arviointi

Teknisen palvelun lautakunta toteaa, että Stara ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.

3.3. Dokumentoinnin puutteet

Teknisen palvelun lautakunta toteaa, että, että Staran osalta tilinpäätöstyötilaan on tallennettu sitovien tavoitteiden dokumentointia koskeva kuvaus ja siihen liite, mutta jatkossa kuvaukseen pyritään liittämään kattavammin dokumentteja, jotka varmentavat tavoitteiden toteutumista kaikilta osin.

5.1. Harmaan talouden torjunta

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko kaupunki toteuttanut strategiaohjelman ja globaalin vastuun strategian mukaisia toimenpiteitä harmaan talouden torjumiseksi. Kaupunginvaltuuston 26.9.2012 hyväksymän globaalin vastuun strategian mukaan taloutta tulee hoitaa vastuullisesti ja torjua harmaata taloutta. Tämä tapahtuu tilaajavastuulakia (1233/2006) ja kaupungin harmaan talouden torjuntaohjetta noudattaen (19.12.2011).

Harmaan talouden torjuntaa lainsäädäntötasolla toteutetaan lailla julkisista hankinnoista (348/2007), asetuksella julkisista hankinnoista (614/2007), lailla tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006), rakennusalan käännettyä arvonnalisäverovelvollisuudella (Arvonlisäverolaki 1993/1501 ja Verohallinnon ohje 1.4.2011), verovelkarekisterillä (Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta 1346/1999) ja verotusmenettelystä annetulla lailla (1558/1995), johon sisältyy työmaiden sekä pääurakoitsijan ilmoitusvelvoitteita.

Helsingin kaupunginhallitus on antanut 19.12.2011 (§ 1144) harmaan talouden torjuntaa hankintojen yhteydessä koskevan toimintaohjeen. Ohjeessa on yksityiskohtaisesti ohjeistettu menettelytavat, joilla hankintojen yhteydessä pyritään torjumaan harmaata taloutta. Harmaan talouden torjuntaohjeessa hankinnat jaetaan tilaajavastuulain soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin, kansallisen kynnysarvon ylittäviin tilaajavastuulain soveltamisalaan kuulumattomiin hankintoihin sekä kansalli-

sen kynnysarvon alittaviin tilaajavastuulain soveltamisalaan kuulumattomiin hankintoihin. Ohje on lainsäädäntöä tiukempi. Yksityiskohtaisessa ohjeessa kuvataan menettelytavat kulunvalvontaan ja henkilötunnistusten käyttöön, alihankinnan ketjuttamisen rajoittamiseen ja tietojen luovuttamiseen verohallinnolle. Lisäksi ohjeessa on selvitetty toimittajalta edellytettävät, tilaajavastuulain mukaiset selvitykset. Ohjeen on sisällytetty lausekkeita, jotka tulee ottaa tarjouspyyntöasiakirjoihin ja sopimukseen edellä mainittujen asioiden huomioimiseksi.

Harmaan talouden torjuntaohjeen mukaan kaupunkikonserniin sopimussuhteessa olevan palveluntuottajan/ urakoitsijan alihankkijalla/ aliorakoitsijalla on oikeus antaa hankinta/ urakka edelleen alihankintana/ aliurakkana. Tätä pidempiä alihankintaketjuja ei hyväksytä ilman erityisen perusteltua syytä. Lisäksi hankintasopimukseen on liitettävä ehto, jonka mukaan työkohteessa sopimuksenvastaisesti ketjutetun urakoitsijan käytöstä seuraa sopimussakko. Edelleen po. ohjeen mukaan tilaajavastuulain mukaisissa hankinnoissa, joissa toimittajan henkilökuntaa työskentelee kaupungin työkohteessa, on tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen sisällytettävä ehto henkilötunnisteen käytöstä. Henkilötunnisteen puuttuminen tulee ohjeen mukaan sanktioida.

Starassa noudatetaan Helsingin kaupungin harmaan talouden torjuntaohjetta minkä lisäksi Starassa on omaa ohjeistusta niin tilaajavastuulain kuin hankintalainsäädännön noudattamisesta. Starassa on ohje tilaajavastuuasioiden noudattamisesta Staran hankinnoissa, jossa on kuvattu voimassaolevan lainsäädännön edellyttämät toimintatavat. Lisäksi Starassa on hankintoja koskevat pysyväisohjeet koskien rakennusurakoiden sekä tavara- ja palveluhankintojen toteuttamista. Nämä ohjeet kattavat hankinnoissa käytettävät sopimusehdot.

Staran rakentamista koskevissa sopimuksissa on sanktioitu Helsingin kaupungin harmaan talouden torjuntaohjeessa edellytettyjen asioiden lisäksi tyypillisesti työturvallisuuteen sekä harmaan talouden torjuntaan liittyvien sopimusehtojen noudattamatta jättäminen. Lisäksi sopimukseen kuuluu purkavia ehtoja muun muassa tilanteessa, jossa sopimuskumppani ei kehotuksesta huolimatta toimita tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä sopimuskauden kuluessa tai muulla tavoin rikkoo sopimuksessa sille asetettuja velvoitteita.

Hankintakeskus

2.1. Tarkastuslautakunnan vuonna 2013 antamien suositusten vaikuttavuuden arviointi

Ei lausuttavaa.

3.3. Dokumentoinnin puutteet

Hankintakeskus on tallentanut tilinpäätös-työtilaan selvityksen siitä, miten sitovat tavoitteet on dokumentoitu. Jatkossa hankintakeskus tallentaa työtilaan myös olennaisimmat sitovien tavoitteiden dokumentit, joiden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa.

5.1. Harmaan talouden torjunta

Hankintakeskus pitää arviointikertomuksessa esitettyä näkemystä harmaan talouden torjuntaohjeen päivittämisestä kannatettavana. Hankintakeskus on esittänyt kaupunginkanslialle, että kaupungin harmaan talouden torjuntaohje tulisi päivittää vastaamaan mm. 2015 muuttunutta tilaajavastuulakia.

Maakohtaisten tilinpäätöstietojen käyttämisen edellytysten ja veroparatiisikytkentöjä omaavien yritysten tietojen tarkistamisten osalta hankintakeskus on tehnyt lausunnon liittyen Pentti Arajärven ym. valtuustolaitteeseen koskien yritysten yhteiskuntavastuun huomioon ottamista hankinnoissa. Lausunto on käsitelty teknisen palvelun lautakunnan kokouksessa 3/6.3.2014.

Hankintakeskus on pilotoinut tarjoajayrityksen omistajuussuhteiden ja mahdollisen konsernirakenteen selvittämistä hankintamenettelyssä H087-16 "Prosessi- ja kokonaisarkkitehtuuryökalu palveluna" (hankintailmoitus julkaisu 12.2.2015).

Tukkuutori

2.1. Tarkastuslautakunnan vuonna 2013 antamien suositusten vaikuttavuuden arviointi

Ei lausuttavaa.

3.3. Dokumentoinnin puutteet

Teknisen palvelun lautakunta toteaa, että Tukkuutorin osalta tilinpäätös-työtilaan on tallennettu sitovien tavoitteiden dokumentointia koskeva kuvaus. Jatkossa työtilaan tallennetaan myös toteutumisen varmentavat dokumentit.

5.1. Harmaan talouden torjunta

Ei lausuttavaa.

Teknisen palvelun lautakunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

3.5.2016

Lisätiedot

Jorma Lamminmäki, hankintajohtaja, puhelin: 310 31500
jorma.lamminmaki(a)hel.fi
Elina Siltanen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 32500
elina.siltanen(a)hel.fi
Simo Aapro, talouspäälikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi
Tanja Dickman, hankintalakimies, puhelin: 310 38821
tanja.dickman(a)hel.fi

[Kaupunginmuseon johtokunta 26.04.2016 § 36](#)

HEL 2015-005412 T 00 03 00

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa tarkastuslautakunnalle esittelyn mukaisen lausunnon.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

[Tarkastuslautakunta 13.04.2016 § 41](#)

HEL 2015-005412 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2015 sekä hankkia siitä kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot 11.5.2016 mennessä toimitettaviksi kaupunginvaltuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

Käsittely

[13.04.2016 Ehdotuksen mukaan](#)

Tarkastuslautakunta päätti todeta, ettei Wille Rydman osallistunut arviointikertomuksen kohdan Sivistystoimen arvioinnit käsittelyyn eikä ollut läsnä sitä käsiteltäessä. Tältä osin puheenjohtajana toimi varapuheenjohtaja Pentti Arajärvi.

Tarkastuslautakunta päätti todeta, ettei Jaana Lamminperä esteellisenä osallistunut arviointikertomuksen kohdan Att:n ja Hekan toiminnan mit-

taaminen ja yhteistyö vuokra-asuntojen peruskorjauksissa käsittelyyn eikä ollut läsnä sitä käsiteltäessä.

Tarkastuslautakunta päätti todeta, ettei Nuutti Hyttinen esteellisenä osallistunut arviointikertomuksen kaupunkisuunnittelulautakuntaa koskevien kohtien käsittelyyn eikä ollut läsnä niitä käsiteltäessä.

[06.04.2016 Ehdotuksen mukaan](#)

[09.12.2015 Ehdotuksen mukaan](#)

[06.05.2015 Ehdotuksen mukaan](#)

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Pirjo Hakanpää

Lisätiedot

Timo Terävä, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43126
timo.terava(a)hel.fi